

I

• Annie Whittaker was dol op alles wat met Kerstmis te maken had. Ze hield van het weer, van de bomen met lichtjes op de grasvelden voor de huizen en van de verlichte kerstmannen hier en daar op de daken. Ze genoot van de kerstliedjes en het wachten op de Kerstman, van het schaatsen met na afloop warme chocolademelk, van het samen met haar moeder popcorn aan slingers rijgen om daarna met grote ogen hun prachtige, stralende kerstboom te bewonderen. Haar moeder liet haar dan rustig een poosje in het schijnsel zitten: een vijfjarig meisje met een gelukkig gezichtje.

Elizabeth Whittaker was eenenveertig toen Annie werd geboren en het was een verrassing. Elizabeth had haar droom van nog een kind allang opgegeven. Ze hadden het jarenlang geprobeerd; Tommy was inmiddels tien en ze hadden er eindelijk vrede mee dat ze maar één kind zouden hebben. Tommy was een enig joch; Liz en John vonden altijd dat ze met hem hadden geboft. Hij voetbalde en speelde baseball bij de junioren, en was iedere winter de held van zijn ijshockeyteam. Het was een lieve jongen, die alles deed wat er van hem werd verwacht. Hij kon goed leren en was dol op zijn ouders, maar hij was toch on-

deugend genoeg om hen ervan te verzekeren dat hij een normaal kind was. Hij was geenszins perfect maar gewoon een fijne jongen, met het blonde haar van Liz en zijn vaders scherpe, blauwe ogen. Hij had gevoel voor humor en hij was intelligent, en na de eerste schok leek hij aan het idee te wennen dat hij een zusje zou krijgen.

Dat was vijfenhalf jaar geleden, en hij was stapelgek op Annie. Het was een tenger meisje dat stralend kon lachen en dat je altijd, als Tommy met haar speelde, door het hele huis kon horen giechelen. Ze zat iedere dag gespannen te wachten tot hij uit school thuiskwam, en dan kregen ze in de keuken melk met koekjes. Liz had na Annies geboorte haar volledige dagtaak als onderwijzeres verruild voor een positie als invalster. Ze zei dat ze iedere minuut van haar laatste baby wilde genieten. En dat deed ze ook. Ze waren altijd samen.

Liz had zelfs tijd vrijgemaakt om twee jaar als vrijwilligster in de crèche te werken, en tegenwoordig hielp ze op Annies kleuterschool mee met de schilder- en boetseerlessen. 's Middags bakten ze samen koekjes, brood en cakejes of zat Liz haar in de grote, gezellige keuken urenlang voor te lezen. Ze leidden met z'n vieren een knus leven, waarin ze zich veilig voelden voor de dingen die andere mensen overkwamen. John zorgde goed voor hen. Hij was eigenaar van de grootste groentegroothandel van de staat, waar ze comfortabel van konden leven. Hij had het al meteen goed gedaan, de zaak was vroeger van zijn vader en daarvoor van zijn grootvader geweest. Ze hadden een mooi huis in een chique buurt. Niet dat ze rijk waren, maar ze konden niet in de kou komen te staan door invloeden en trends waar boeren en mensen met meer gevoelige beroepen vaak aan onderhevig waren. Iedereen moest behoorlijk eten, en John Whittaker had daar altijd voor gezorgd. Hij was een sympathieke, zorgzame man en hij hoopte dat Tommy op een dag ook bij hem in de zaak zou komen. Maar hij wilde dat hij eerst naar de

universiteit ging. En Annie ook, die moest net zo knap en goed opgeleid worden als haar moeder. Annie wilde net als haar moeder onderwijzeres worden, maar John droomde ervan dat ze dokter of advocaat werd. Dat was in 1952 een hoopvolle droom, maar John had al een aardig bedrag voor Annies opleiding opzijgelegd. Hij had al een paar jaar geleden het geld voor Tommy's studie bij elkaar gespaard, dus financieel gezien was er niets wat hun universitaire opleiding in de weg stond. John was iemand die vond dat je altijd ergens naar moest streven. Hij beweerde dat je alles kon bereiken wat je maar wilde als je er maar hard genoeg voor werkte. Hijzelf had altijd met plezier hard gewerkt. Liz had dat ook gedaan, maar hij vond het best dat ze nu thuisbleef. Hij vond het heerlijk tegen de avond thuis te komen en haar met Annie op schoot aan te treffen, of naar hen te kijken als ze samen in Annies kamer met poppen zaten te spelen. Dat gaf hem een warm gevoel. Hij was negenenveertig en een gelukkig mens. Hij had een fantastische vrouw en twee geweldige kinderen.

'Waar zitten jullie?' riep hij die middag toen hij binnenkwam. Hij veegde de sneeuw en het ijs van zijn jas en hoed en duwde de hond opzij, die kwispelstaartend uitgleed in de plasjes water op de vloer om hem heen. Het was een grote Ierse setter die ze Bess hadden genoemd, naar de vrouw van de president. Liz had eerst tegengesputterd dat het een gebrek aan respect voor mevrouw Truman was, maar de naam paste bij de hond en zo was het gebleven. Niemand dacht er ooit meer aan hoe ze aan die naam was gekomen.

'We zitten hier!' riep Liz. John liep de woonkamer in en zag dat ze bezig waren taaipopjes in de boom te hangen. Die hadden ze de hele middag zitten versieren en Annie had slingers gemaakt terwijl ze werden gebakken.

'Dag papa, zie je hoe mooi hij wordt?'

'Prachtig.' Hij keek glimlachend op haar neer en tilde haar

toen met gemak op. Hij was een forse man met het Ierse uiterlijk van zijn voorouders. Zijn haar was zwart, zelfs nu hij tegen de vijftig liep, en zijn kinderen hadden de felblauwe ogen van hem. Ondanks haar blonde haar waren Liz' ogen lichtbruin, soms bijna groenachtig. Annies haar was zo lichtblond dat het bijna wit was. Toen ze haar vader glimlachend in de ogen keek en haar neusje speels tegen de zijne wreef, leek ze precies een engeltje. Hij zette haar voorzichtig naast zich neer en kuste toen zijn vrouw, waarbij ze elkaar vol genegenheid aankeken.

'Hoe ging het vandaag?' vroeg ze belangstellend. Na een huwelijk van tweeëntwintig jaar waren ze, als ze niet door kleine ergernissen uit hun humeur waren geraakt, verliefder op elkaar dan ooit. Ze waren twee jaar nadat Liz haar opleiding had voltooid, getrouwd. Ze was toen al onderwijzeres en pas na zeven jaar was Tommy geboren. Ze hadden de hoop toen al bijna opgegeven en de oude dokter Thompson had nooit kunnen ontdekken waarom ze niet zwanger raakte of bleef. Ze had voor Tommy's geboorte drie keer een miskraam gehad, en het had net een wonder geleden toen hij uiteindelijk werd geboren. En het was nog een groter wonder toen ze tien jaar later ook Annie kregen. Ze gaven volmondig toe dat ze gezegend waren; de kinderen schonken hun alle vreugde waarop ze hadden gehoopt.

'Ik heb vandaag sinaasappels uit Florida binnengekregen,' zei John, terwijl hij ging zitten en zijn pijp pakte. De open haard brandde en het huis geurde naar taaitaai en popcorn. 'Ik zal er morgen wat meebrengen.'

'Ik ben dol op sinaasappels!' Annie klapte in haar handen en klom toen op zijn schoot, terwijl Bess haar voorpoten op Johns knieën zette in een poging erbij te komen zitten. John duwde de hond zachtjes weg en Liz kwam de trap af om hem nog een kus te geven en te vragen of hij een glas hete cider wilde.

'Klinkt te goed om af te slaan.' Hij glimlachte en liep even

later met Annie aan de hand achter haar aan naar de keuken, terwijl hij in stilte haar slanke figuur bewonderde. Even later sloeg de voordeur dicht en kwam Tommy binnen, met een roze neus en rode wangen en zijn schaatsen onder zijn arm.

‘Mmm, wat ruikt het hier lekker! Hoi mam, hoi pap, hallo mops, wat heb jij vandaag uitgevoerd? Al mama’s versgebakken koekjes opgegeten?’ Hij wreef over haar hoofd en gaf haar een knuffel, waarbij hij haar gezicht net zo nat maakte als het zijne. Het was ijskoud buiten en het ging steeds harder sneeuwen.

‘Ik heb die koekjes samen met mama gebakken en er maar vier van opgegeten,’ antwoordde ze heel nauwgezet, en ze lachten. Ze was zo schattig dat niemand haar kon weerstaan, vooral haar grote broer en haar aanbidde ouders niet. Toch was ze niet verwend. Iedereen hield gewoon van haar en dat was te merken aan het gemak waarmee ze zich gedroeg en op alles afging. Ze mocht iedereen, lachte graag en was dol op spelletjes en buiten rondrennen met de wind door haar haar. Ze vond het leuk om met Bess, maar nog leuker om met haar oudere broer te spelen. Ze keek hem met een terloopse blik op de veel gedragen schaatsen adorerend aan. ‘Wil je morgen met me gaan schaatsen, Tommy?’ Vlakbij was een vijver, waar hij haar op zaterdagmorgen vaak mee naartoe nam.

‘Als het ophoudt met sneeuwen, anders kun je morgen die vijver niet eens meer vinden,’ zei hij, terwijl hij op een van zijn moeders lekkere koekjes kauwde. Ze waren heerlijk en Tommy had er al zijn aandacht voor nodig, terwijl zijn moeder zorgvuldig haar schort afdeed. Ze droeg een simpele blouse en een wijde, grijze rok en het deed John altijd genoeg te zien dat ze nog steeds hetzelfde figuur had als toen hij haar voor het eerst op de middelbare school had ontmoet. Ze zat toen in de eerste klas en hij moest eindexamen doen, en hij had het heel lang vervelend gevonden om toe te geven dat hij op zo’n jong

meisje verliefd was geworden. Maar uiteindelijk was iedereen er toch achter gekomen. In het begin werd hij ermee geplaagd, maar na een poosje besteedde niemand er meer aandacht aan. Het jaar daarop was hij voor zijn vader gaan werken, en zij had er nog zeven jaar over gedaan om zowel de middelbare school als haar beroepsopleiding af te maken. Daarna had ze nog twee jaar lesgegeven. Hij had lang op haar gewacht, maar er geen moment aan getwijfeld dat het de moeite waard was. Alles wat ze echt wilden bereiken of belangrijk vonden, had lang geduurd, ook bijvoorbeeld de komst van hun kinderen. Maar alle goede dingen in hun leven waren het wachten waard geweest. Nu waren ze gelukkig. Ze hadden alles waar ze ooit naar hadden verlangd.

‘Ik moet morgenmiddag spelen,’ liet Tommy zich achteloos ontvallen, terwijl hij nog twee koekjes naar binnen werkte.

‘Twee dagen voor Kerstmis?’ vroeg zijn moeder verbaasd. ‘Je zou verwachten dat mensen dan wel andere dingen te doen hebben.’ Ze gingen altijd kijken, tenzij iets werkelijk dringends hun dat belette. John had ook ijshockey gespeeld, en voetbal. Hij was er net zo gek op geweest. Liz was iets minder enthousiast, ze wilde niet dat Tommy iets overkwam. Een aantal jongens was in de loop van de tijd wat tanden verloren, maar Tommy was voorzichtig en had geluk gehad. Geen gebroken botten, geen grote verwondingen, alleen een heleboel kneuzingen en blauwe plekken, die er volgens zijn vader bij hoorden.

‘Het is toch een jongen, je kunt hem niet eeuwig in de watten blijven leggen.’ Maar soms gaf ze stiekem toe dat ze dat best zou willen. Haar kinderen waren zo’n kostbaar bezit dat ze niet wilde dat hun ooit iets overkwam, en dat gold ook voor John. Ze was een vrouw die haar zegeningen koesterde.

‘Was het vandaag de laatste schooldag voor de kerstvakantie?’ vroeg Annie belangstellend aan Tommy. Hij knikte grinnikend. Hij was heel wat van plan in de vakantie, vooral met

betrekking tot een meisje dat Emily heette en waar hij sinds Thanksgiving een oogje op had. Ze was dit jaar in Grinnell komen wonen. Haar moeder was verpleegster en haar vader was arts. Ze kwamen uit Chicago, en het was een heel leuk meisje. Zo leuk dat Tommy haar voor een paar ijshockeywedstrijden had uitgenodigd. Maar verder was hij nog niet gegaan. Hij was van plan haar volgende week mee naar de bioscoop te vragen en misschien konden ze samen iets gaan doen op oudejaarsavond. Maar hij had nog niet genoeg moed verzameld om het haar te vragen.

Annie wist ook dat hij Emily leuk vond. Ze had gezien hoe hij, op een dag dat ze haar op de vijver waren tegengekomen, naar haar had staan staren. Ze was toen met een paar vriendinnen en een van haar zusjes aan het schaatsen. Annie vond haar best aardig, maar ze snapte niet wat Tommy zo geweldig aan haar vond. Ze had lang, glanzend, donker haar en kon vrij goed schaatsen. Maar ze had niet veel tegen hem gezegd, alleen maar steeds naar hen gekeken, en toen ze weggingen een hoop drukte over Annie gemaakt.

'Dat deed ze alleen maar omdat ze je aardig vindt,' legde ze op een vanzelfsprekende toon uit toen ze naar huis liepen, waarbij Tommy Annies schaatsen droeg.

'Waarom denk je dat?' vroeg hij. Hij deed zijn best onverschillig te klinken, maar zijn manier van doen was zowel verlegen als zenuwachtig.

'Toen je aan het schaatsen was, keek ze je de hele tijd met van die melige ogen na.' Annie gooide met een gedecideerde zwaai haar lange, blonde haar naar achteren.

'Wat bedoel je met van die melige ogen?'

'Je weet best wat ik bedoel. Ze is helemaal weg van je. Daarom was ze ook zo aardig tegen mij. Zij heeft ook een klein zusje, waar ze nooit zo aardig tegen is. Ik zei toch al dat ze je leuk vindt!'

'Annie Whittaker, je weet veel te veel. Hoor je niet met poppen te spelen of zoiets?' Hij probeerde te doen alsof haar woorden hem niet raakten, en bedacht toen dat het stom was zich zorgen te maken over wat zijn vijfenhalfjarig zusje van hem vond.

'Je vindt haar echt heel leuk, hè?' vroeg ze plagend met een giechel.

'Waar bemoei je je eigenlijk mee?' reageerde hij op scherpe toon, wat zelden voorkwam. Annie sloeg er geen acht op.

'Volgens mij is haar oudere zusje veel leuker.'

'Daar zal ik aan denken als ik ooit nog eens met een zesdeklasser uit wil.'

'Wat mankeert er aan zesdeklassers?' Het onderscheid verbaasde Annie.

'Niets, behalve dat ze al zeventien is,' legde hij uit. Annie knikte begrijpend.

'Dat is te oud. Dan is Emily toch beter.'

'Dank je wel.'

'Geen dank,' zei ze ernstig. Ze waren thuis en gingen naar binnen om hete chocola te drinken en weer warm te worden. Ondanks haar commentaar over de meisjes waar hij mee omging, trok hij toch graag met haar op. Annie gaf hem altijd het gevoel enorm geliefd en belangrijk te zijn. Ze aanbad hem, en liet dat duidelijk merken. Ze adoreerde hem, en hij hield net zoveel van haar.

Die avond voordat ze naar bed ging, zat ze bij hem op schoot terwijl hij haar voorlas uit haar lievelingsboek. Hij las het kortste verhaal twee keer, en daarna bracht hun moeder haar naar bed. Toen ging hij met zijn vader zitten praten. Ze hadden het over de verkiezing van Eisenhower de vorige maand, en de veranderingen die hij teweeg zou brengen. Daarna praatten ze zoals gewoonlijk over de zaak. Zijn vader wilde dat hij naar de

landbouwhogeschool ging en ook economie als vak nam. Ze geloofden allebei in eenvoudige, maar belangrijke leefregels als het hebben van een gezin en kinderen, de heilige verplichting van het huwelijk, eerlijkheid en behulpzaamheid ten opzichte van vrienden. Ze waren zeer geliefd en gerespecteerd in hun omgeving. De mensen zeiden altijd van John Whittaker dat hij een goede echtgenoot, een prima kerel en een rechtvaardige werkgever was.

Later op de avond ging Tommy naar een paar vrienden. Het was zulk slecht weer dat hij niet eens vroeg of hij de auto mocht lenen; hij liep naar het huis van zijn beste vriend en was om halftwaalf weer thuis. Ze hoefden zich over hem nooit zorgen te maken. Op zijn vijftiende was hij een paar keer uit de band gesprongen, wat neerkwam op twee gelegenheden waarbij hij te veel bier had gedronken en op weg naar huis bij zijn vader in de auto had overgegeven. Daar waren de Whittakers niet bepaald blij mee geweest, maar ze hadden zich er ook niet al te druk over gemaakt. Het was een goed joch en ze wisten dat ieder kind wel eens iets uithaalde. John had dat zelf ook gedaan en nog wel erger, vooral toen Liz op de universiteit zat. Daar plaagde ze hem soms mee, en dan hield hij vol dat hij zich altijd perfect had gedragen. Dan trok ze gewoonlijk een wenkbrauw op en gaf hem een kus. Ze gingen die avond vroeg naar bed en toen ze de volgende morgen uit het raam keken, zag het eruit als een kerstkaart. Alles was wit en prachtig, en tegen halfnegen had Annie Tommy mee naar buiten getrokken om een sneeuwpop te maken. Ze zette hem Tommy's beste hockeyhelm op en hij zei dat hij hem die middag moest lenen voor zijn wedstrijd.

Annie zei dat ze hem zou laten weten of hij hem dan terug kon krijgen. Toen gooide hij haar in de sneeuw en bleven ze allebei op hun rug met hun armen en benen op en neer liggen schuiven om 'engelen' te maken.

's Middags gingen ze naar Tommy's wedstrijd kijken, en hoewel zijn team verloor, bewaarde hij toch zijn goede humeur. Emily was ook gekomen, hoewel ze een aantal vriendinnen had meegebracht. Ze zei dat zij van plan waren geweest te gaan, en dat zijzelf toen maar was meegekomen. Ze droeg een geruite rok en instappers en haar lange haar hing in een paardenstaart op haar rug. Volgens Annie had ze zich opgemaakt.

'Hoe weet je dat?' vroeg Tommy verbaasd en geamuseerd, toen het gezin de schaatsbaan van de school verliet en ze samen naar huis liepen. Emily was al met haar groepje giechelende vriendinnen vertrokken.

'Ik doe mama's make-up ook wel eens op,' gaf Annie achtere-loos toe. Beide mannen grinnikten en keken neer op het elf-achtige wezentje dat tussen hen in liep.

'Mama draagt geen make-up,' zei Tommy beslist.

'Wel waar. Poeder en rouge, en soms doet ze lippenstift op.'

'Echt waar?' vroeg Tommy verbaasd. Hij wist best dat zijn moeder er leuk uitzag, maar hij had nooit gedacht dat ze daar iets bijzonders voor deed en zelfs make-up droeg.

'Soms doet ze ook van dat zwarte spul op haar wimpers, maar daar moet je altijd van huilen,' legde Annie uit. Liz lachte.

'Ik moet er ook van huilen, daarom gebruik ik het nooit.'

Daarna praatten ze verder over de wedstrijd en andere dingen. Tommy ging weer naar zijn vrienden en 's avonds kwam een van zijn klasgenoten op Annie passen, zodat haar ouders naar een kerstfeestje bij de burens konden.

Ze waren om tien uur thuis en lagen tegen middernacht in bed. Annie was toen al diep in slaap, maar ze was de volgende morgen, helemaal opgewonden, alweer heel vroeg op. Het was de dag voor Kerstmis en ze kon alleen nog maar denken aan het verlanglijstje dat ze aan de Kerstman had gegeven. Ze wilde dolgraag een Madame Alexander-pop hebben, maar ze was

er niet zo zeker van dat ze die zou krijgen. Ze wilde ook een nieuwe slee en een fiets, maar ze wist dat ze de fiets beter in het voorjaar voor haar verjaardag kon vragen.

Er waren die dag wel duizend dingen te doen, ontelbare voorbereidingen voor het kerstfeest. Er zouden de volgende middag vrienden op bezoek komen, en haar moeder stond nog allerlei dingen te bakken. 's Avonds zouden ze naar de nachtmis gaan. Dat was een ritueel waar Annie erg veel van hield, hoewel ze het niet helemaal begreep. Maar ze vond het heerlijk om 's avonds laat met hen mee naar de dienst te gaan en in de warme, naar wierook ruikende kerk dicht tussen hen in te zitten, doezelig luisterend naar de gezangen. Er stond een prachtige kribbe met alle dieren om Jozef en Maria heen geschaard. Om middernacht legden ze de baby in de kribbe. Ze vond het altijd fijn om voordat ze de kerk verlieten naar het kindje Jezus bij zijn moeder te gaan kijken.

'Net als jij en ik, hè mam?' vroeg ze dan, terwijl ze zich dicht tegen Liz aan drukte en haar moeder zich vooroverboog om haar een kus te geven.

'Net als wij,' zei Liz zachtjes, haar zegeningen nogmaals tellend. 'Ik hou van je, Annie.'

'Ik hou ook van jou,' fluisterde Annie.

Die avond ging ze net als altijd met hen naar de kerkdienst en viel, toen ze eenmaal op haar gemak tussen haar ouders in zat, in slaap. Het was er ook zo knus en prettig. Het was warm in de kerk en de muziek wiegde haar in slaap. Ze werd zelfs niet wakker voor de processie. Maar op weg naar de uitgang ging ze wel net als altijd naar het kindje Jezus in de kribbe kijken, en hij lag er weer. Ze glimlachte toen ze het beeldje zag, keek toen omhoog naar haar moeder en gaf haar een kneepje in haar hand. De tranen sprongen Liz in de ogen toen ze naar haar keek. Annie was hun speciale geschenk, gezonden om hun geluk, warmte en vrolijkheid te brengen.

Ze kwamen pas na enen thuis, en Annie sliep alweer bijna toen ze haar naar bed brachten. Toen Tommy haar een nachtzoen kwam geven, lag ze vast in slaap zachtjes te snurken. Hij vond dat ze een beetje warm aanvoelde toen hij haar hoofd aanraakte, maar hij stond er verder niet bij stil. Hij zei het zelfs niet tegen zijn moeder. Ze zag er zo vredig uit dat het niet bij hem opkwam dat er wel eens iets mis kon zijn.

Maar ze bleef voor het eerst op kerstochtend lang doorslapen en leek een beetje in de war toen ze wakker werd. Liz had de vorige avond het bord met wortels en zout voor de rendieren en koekjes voor de Kerstman klaargezet, omdat Annie daar te slaperig voor was geweest. Maar Annie dacht er, toen ze wakker werd, wel aan te gaan kijken wat ze ervan hadden opgegeten. Ze was slaperiger dan gewoonlijk en zei dat ze hoofdpijn had, maar ze was niet verkouden, en Liz dacht dat ze misschien griep zou krijgen. Het was de laatste tijd ook zo koud geweest, en ze zou best kougevat kunnen hebben toen ze twee dagen geleden met Tommy in de sneeuw speelde. Maar tegen lunchtijd leek ze weer de oude. Ze was dolgelukkig met de Madame Alexander-pop die de Kerstman voor haar had meegebracht, en met de andere cadeautjes en de nieuwe slee. Ze ging een uurtje met Tommy buiten spelen, en toen ze 's middags binnenkwam om warme chocolademelk te drinken, had ze felrode wangen en zag ze er heel gezond uit.

'Zo, prinses,' glimlachte haar vader haar tevreden toe, terwijl hij aan zijn pijp trok. Liz had hem een heel mooie nieuwe uit Holland gegeven, plus een met de hand gesneden rek voor al zijn oude exemplaren. 'Heeft de Kerstman je goed verwend?'

'Kon niet beter,' grinnikte ze. 'Mijn nieuwe pop is zo schattig, papa.' Ze glimlachte, naar hem opkijkend alsof ze bijna wist wie die aan haar had gegeven, maar dat was natuurlijk niet zo. Ze deden allemaal hun best het sprookje nog even voor haar te laten voortduren, hoewel een paar van haar vriendin-

netjes al beter wisten. Maar Liz hield nog steeds vol dat de Kerstman alle lieve kinderen kwam bezoeken en zelfs de minder lieve, in de hoop dat ze beter hun best zouden doen. Er bestond geen twijfel over waar Annie bij hoorde. Zij was de liefste van allemaal, vonden ze, en dat vond iedereen die haar kende.

's Middags kregen ze vrienden op bezoek, drie naburige gezinnen en twee afdelingschefs van John met hun vrouw en kinderen. Het huis vulde zich al gauw met gelach en spelletjes. Er waren ook een paar jongelui van Tommy's leeftijd bij, die hij zijn nieuwe hengel liet zien. Hij popelde om hem in het voorjaar te gaan gebruiken.

Het was een gezellige, vrolijke middag, en toen iedereen weg was, aten ze rustig met zijn vieren. Liz had kalkoensoep gemaakt en verder maakten ze de restjes van het middageten op, en wat van het lekkers dat hun vrienden hadden meegebracht.

'Ik denk dat ik een maand lang niet meer kan eten,' zei John, terwijl hij achteroverleunde op zijn stoel. Zijn vrouw glimlachte, en toen viel het haar plotseling op dat Annie wat bleek voor zich uit zat te staren. Ze had twee vuurrode vlekken op haar wangen, die eruitzagen alsof ze er rouge op had gesmeerd.

'Heb je weer aan mijn make-up gezeten?' vroeg Liz met een half bezorgde, half geamuseerde blik.

'Nee... het is in de sneeuw gevallen... en toen heb ik...' Ze leek in de war te zijn en keek Liz verbaasd aan, alsof ze zelf niet wist wat ze had gezegd en ervan was geschrokken.

'Voel je je wel goed, liefje?' Liz leunde naar voren om haar voorhoofd te voelen, dat gloeiend heet was. Ze was die middag nog heel vrolijk geweest; ze had met haar nieuwe pop en haar vriendinnetjes gespeeld en had iedere keer dat Liz haar zag door de kamer of de keuken gehold. 'Voel je je ziek?'

'Een beetje wel.' Annie haalde haar schouders op, en zag er

opeens heel klein uit. Liz trok haar op schoot en sloeg haar armen om haar heen. Ze voelde meteen dat Annie koorts had. Ze legde nogmaals haar hand op haar voorhoofd en dacht erover de dokter te bellen.

'Ik vind het afschuwelijk hem met Kerstmis te moeten lastigvallen,' zei Liz nadenkend. Bovendien was het zo ontzettend koud buiten. Er werd een noorderstorm verwacht en het zou voor de volgende ochtend weer gaan sneeuwen.

'Een nacht slapen zal haar goeddoen,' zei John kalm. Hij maakte zich van nature minder gauw zorgen dan Liz. 'Het kleine ding heeft zich gewoon te veel opgewonden.' Ze waren allemaal de laatste dagen veel te druk geweest, met al dat bezoek, Tommy's wedstrijd, de kerstavond en alle voorbereidingen voor het kerstfeest. Liz besloot dat hij waarschijnlijk gelijk had. Het was te veel voor het kleine meisje geweest. 'Zal papa je op zijn schouders naar bed dragen?' Dat sprak Annie wel aan, maar toen hij haar wilde optillen, slaakte ze een kreet en zei dat haar nek pijn deed.

'Waar denk je dat dat van komt?' vroeg Liz, toen hij uit Annies kamer kwam.

'Gewoon een koutje. Iedereen op het werk heeft er al weken last van, en ik weet zeker dat alle kinderen op school ook verkouden zijn. Er mankeert haar verder heus niets,' stelde hij zijn vrouw met een klopje op haar schouder gerust. Ze wist dat hij gelijk had, maar ze maakte zich altijd zorgen over dingen als polio en tuberculose. 'Er is niets aan de hand,' zei John nogmaals tegen Liz, wetend hoe overbezorgd ze kon zijn. 'Dat beloof ik je.' Toen ging ze Annie zelf een nachtzoen geven, en dat stelde haar weer gerust. Haar ogen stonden helder, en hoewel haar hoofd warm aanvoelde en ze nog steeds bleek zag, was ze niet meer in de war. Ze was waarschijnlijk gewoon oververmoeid. Hij had natuurlijk gelijk, ze had kougevat of misschien een griepje te pakken.

'Ga maar lekker slapen, en als je je niet lekker voelt, moet je ons roepen,' zei Liz, terwijl ze haar goed instopte en een kus gaf. 'Ik houd heel veel van je, liefje, en dank je wel voor de prachtige kersttekening die je voor papa en mij hebt gemaakt.' Ze had ook een asbak voor Johns pijp gemaakt en hem knalgroen geschilderd, omdat dat volgens haar zijn lievelingskleur was.

Annie leek al voordat Liz de kamer goed en wel had verlaten, in slaap te zijn gevallen. Toen ze de afwas aan kant had, ging ze nog een keer bij haar kijken. Toen voelde Annie nog warmer aan en lag ze te woelen en te kreunen in haar slaap, maar ze werd bij Liz' aanraking niet wakker. Het was tien uur en Liz besloot toch maar de dokter te waarschuwen.

Hij was thuis en Liz legde hem uit dat Annie koorts had. Ze wilde niet riskeren haar wakker te maken door haar temperatuur op te nemen, maar toen ze naar bed ging was die net boven de achtendertig, wat niet gevaarlijk was. Ze vertelde hem van de stijve nek, maar hij zei dat al dat soort pijntjes bij griep hoorden. Hij was het met John eens dat ze waarschijnlijk alleen maar oververmoeid was en in het weekend kou had gevat.

'Breng haar als ze geen koorts meer heeft morgenochtend maar naar me toe, Liz, of anders kom ik wel even langs. Bel me maar als ze wakker wordt. Maar dan is ze vast wel weer in orde. Ik heb een paar dozijn patiënten met een zware verkoudheid en koorts. Het heeft niet veel te betekenen, maar je kunt er goed ziek van zijn. Houd haar maar goed warm, dan is haar temperatuur morgenvroeg misschien alweer gezakt.'

'Dank je wel, Walt.' Walter Stone was al van voor Tommy's geboorte hun huisarts, en was een goede vriend geworden. Zoals gewoonlijk voelde ze zich nadat ze hem had gebeld een stuk geruster. Hij had gelijk. Er was natuurlijk niets bijzonders aan de hand.

John en zij bleven die avond nog een hele tijd in de woonkamer zitten napraten over hun vrienden, hun leven, hun kinde-

ren; hoe ze boften en hoeveel goede jaren ze al samen hadden doorgebracht. Het was de juiste tijd van het jaar om de balans op te maken en dankbaar te zijn.

Voordat ze naar bed gingen, ging ze nog eens bij Annie kijken. Haar temperatuur leek niet omhoog te zijn gegaan, ze leek zelfs wel iets rustiger. Ze lag doodstil zachtjes te ademen. Bess, de hond, lag zoals zo vaak naast het voeteneinde van haar bed. De hond noch het kind had zich verroerd toen Liz de kamer uit liep om weer naar haar eigen slaapkamer te gaan.

‘Hoe gaat het met haar?’ vroeg John, terwijl hij in bed gleeed.

‘Goed,’ glimlachte Liz. ‘Ik weet wel dat ik me te veel zorgen maak. Daar kan ik niets aan doen.’

‘Dat is een van de dingen waarom ik zoveel van je hou. Je zorgt zo goed voor ons. Ik weet niet waaraan ik het heb verdiend.’

‘Je was gewoon slim genoeg om op mijn veertiende al beslag op me te leggen.’ Ze had daarvoor of sindsdien nooit van een andere man gehouden. In de tweeëndertig jaar dat ze hem al kende, was haar liefde voor hem steeds hartstochtelijker geworden.

‘Je ziet er nog steeds niet veel ouder uit dan veertien, hoor,’ zei hij bijna verlegen. Hij trok haar naast zich op het bed. Ze nestelde zich vertrouwelijk tegen hem aan en hij knoopte langzaam haar blouse los, terwijl zij de fluwelen rok die ze ter ere van Kerstmis had aangetrokken, van zich af liet glijden. ‘Ik hou van je, Liz,’ fluisterde hij in haar hals. Ze voelde haar verlangen naar hem in zich opstijgen, terwijl zijn handen over haar naakte schouders naar haar wachtende borsten gleden en zijn lippen zich ferm op de hare drukten.

Ze liefkoosden elkaar lange tijd en vielen ten slotte bevredigd en gelukkig in slaap. Hun leven was vervuld van goede dingen die ze samen in de loop van de jaren hadden gevonden en opgebouwd. Ze respecteerden en koesterden beiden de lief-

de die ze voor elkaar voelden. Liz bleef aan hem denken, terwijl ze in zijn armen in slaap viel. Hij drukte haar dicht tegen zich aan, achter haar liggend met zijn armen om haar middel, zijn knieën achter de hare, haar billen in zijn schoot en zijn gezicht in haar fijne, blonde haar. Zo sliepen ze vredig tot de volgende morgen.

Liz ging de volgende dag zodra ze wakker werd weer naar Annie kijken. Toen ze haar ochtendjas dichtknopend Annies kamer binnenliep, zag ze dat ze nog steeds lag te slapen. Ze zag er niet ziek uit, maar toen Liz dichterbij kwam, viel het haar op dat ze doodsbleek was en nauwelijks ademhaalde. Liz' hart begon plotseling te bonzen toen ze haar zachtjes heen en weer schudde en wachtte tot ze zich bewoog. Ze kreunde echter alleen maar een beetje en werd niet wakker van haar moeders aanraking, zelfs niet toen Liz haar harder schudde en haar naam riep. Tommy hoorde haar nog voor John en kwam de kamer binnenhollen om te zien wat er aan de hand was.

'Wat is er, mam?' Het leek wel of hij al een voorgevoel had gehad op het moment dat hij haar hoorde. Hij had zijn pyjama nog aan en zag er met zijn verwarde haar slaperig uit. 'Dat weet ik niet. Zeg tegen papa dat hij dokter Stone moet bellen. Ik kan Annie niet wakker krijgen.' Bij die woorden begon ze te huilen. Ze boog haar gezicht tot vlak boven dat van haar dochtertje en kon haar ademhaling voelen. Maar Annie was bewusteloos, en ze wist meteen dat haar temperatuur sinds de vorige avond flink omhoog was geschoten. Liz durfde haar zelfs niet lang genoeg alleen te laten om de thermometer uit de badkamer te halen. 'Vlug, opschieten!' riep ze Tommy's verdwijnende figuur achterna. Vervolgens probeerde ze Annie overeind te trekken. Ze bewoog deze keer een beetje en slaakte een gedempt kreetje, maar ze zei geen woord en deed haar ogen niet open. Het leek er niet op dat ze wakker werd. Ze gaf geen enkel teken van herkenning en Liz hield haar zacht huilend in haar

armen. 'Alsjeblieft liefje word nou toch wakker... vooruit dan toch... ik hou van je alsjeblieft, Annie...'

Ze zat nog steeds te huilen toen John even later met Tommy achter zich aan de kamer binnenkwam.

'Walt zei dat hij er meteen aan zou komen. Wat is er gebeurd?' Hij keek ook geschrokken, hoewel hij Liz niet wilde laten merken dat hij verontrust was. Tommy stond vlak achter zijn vader ook te huilen.

'Ik weet het niet. Ik denk dat ze vreselijk hoge koorts heeft, ik kan haar niet wakker krijgen. O god... o John... alsjeblieft...'
Snikkend omklemde ze haar dochtertje en wiegde haar heen en weer, maar Annie kreunde zelfs niet meer. Ze lag levenloos in haar moeders armen, terwijl de rest van het gezin toekeek.

'Ze knapt heus wel weer op. Kinderen krijgen dit soort dingen en zijn dan een paar uur later weer helemaal in orde. Dat weet je toch wel.' John probeerde niet te laten merken hoe groot zijn paniek was.

'Je hoeft me niet te vertellen wat ik al of niet weet. Ze is doodziek, dat weet ik in ieder geval wel,' snauwde Liz haar man zenuwachtig toe.

'Walt zei dat hij haar als het nodig was naar het ziekenhuis zou brengen.' Maar ze wisten alle drie wel zeker dat hij dat zou doen. 'Waarom ga jij je niet even aankleden,' stelde John voorzichtig voor, 'dan blijf ik wel bij haar.'

'Ik laat haar niet alleen,' zei Liz op besliste toon. Ze legde haar weer plat in haar bedje en streelde haar haar, terwijl Tommy doodsbenauwd naar zijn zusje stond te kijken. Ze was zo bleek dat ze bijna dood leek. Als je niet heel goed keek, zag je niet eens dat ze ademhaalde. Het was nauwelijks te geloven dat ze ooit weer wakker zou worden en zou giechelen en lachen, maar hij wilde vast geloven dat dat eens weer zou gebeuren.

'Hoe kon ze zo gauw zo erg ziek worden? Gisteravond mankeerde haar nog niets,' zei Tommy, geschokt en in de war.

'Ze was wel ziek, maar ik dacht dat het niet erg was.' Liz keek opeens met een woedende blik naar John, alsof het zijn schuld was dat ze er niet op had aangedrongen de dokter te laten komen. Ze vond het nu een afschuwelijke gedachte dat zij hadden liggen vrijen terwijl Annie in haar slaapkamer het bewustzijn had verloren. 'Ik had erop moeten staan dat Walt gisteravond langskwam.'

'Je kon toen niet weten dat dit met haar zou gebeuren,' stelde John haar gerust. Ze zweeg.

Toen hoorden ze de dokter op de deur kloppen. John haastte zich hem binnen te laten. Het was ijskoud buiten en de voorspelde storm was begonnen. Het sneeuwde en de sfeer was buiten net zo troosteloos als in Annies slaapkamer.

'Wat is er aan de hand?' vroeg de dokter aan John, terwijl ze snel naar haar toe liepen.

'Dat weet ik niet. Volgens Liz heeft ze heel hoge koorts en we kunnen haar niet wakker krijgen.' Ze stonden al in de deuropening, en met een kort knikje naar Liz en haar zoon was de dokter in twee stappen bij Annies bed. Hij bevoelde haar, probeerde haar hoofd te bewegen en keek naar haar pupillen. Vervolgens luisterde hij naar haar borst, onderzocht hij in doodse stilte een aantal van haar reflexen en daarna draaide hij zich met een spijtige uitdrukking op zijn gezicht naar hen toe.

'Ik wil haar in het ziekenhuis laten opnemen en een ruggenmergpunctie doen. Ik denk dat het meningitis is.'

'O mijn god.' Liz wist niet zeker wat dat betekende, maar ze wist wel dat het geen goed nieuws was, vooral door hoe Annie eruitzag. 'Wordt ze wel weer beter?' fluisterde Liz, terwijl ze Johns arm vastgreep. Tommy, die bij de aanblik van zijn geliefde zusje in de deuropening stond te huilen, was even vergeeten. Liz kon haar hart horen bonzen terwijl ze op het antwoord van de dokter stond te wachten. Hoewel ze al heel lang bevriend waren en zelfs bij elkaar op school hadden gezeten, leek

hij, nu hij hen van Annies lot op de hoogte moest brengen, wel een vijand.

‘Ik weet het niet,’ antwoordde hij eerlijk. ‘Ze is behoorlijk ziek. Ik wil haar graag nu meteen naar het ziekenhuis brengen. Kan een van jullie met me meegaan?’

‘We gaan allebei mee,’ zei John beslist. ‘We moeten ons alleen even aankleden. Tommy, blijf jij maar even bij de dokter en Annie.’

‘Ik... pap...’ Hij kon bijna niet uit zijn woorden komen en de tranen stroomden over zijn wangen. ‘Ik wil ook met jullie mee... ik moet erbij zijn.’ John wilde hem eerst tegenspreken, maar knikte toen. Hij begreep het. Hij wist wat ze voor hen allemaal betekende. Ze mochten haar niet verliezen.

‘Kleed je dan maar aan.’ Toen wendde hij zich tot de dokter: ‘We zijn zo klaar.’

Liz stond zich al in hun slaapkamer aan te kleden. Ze had nu een onderbroekje, bh, jarretelgordel en kousen aan en stapte in een oude rok en een paar laarzen. Toen trok ze een trui aan, haalde een kam door haar haar, greep een jas en haar tas en haastte zich terug naar Annies slaapkamer.

‘Hoe gaat het nu met haar?’ vroeg ze buiten adem toen ze de kamer binnenkwam.

‘Geen verandering,’ antwoordde de dokter zacht. Hij hield voortdurend Annies hartslag en ademhaling in de gaten. Haar bloeddruk was heel laag, haar pols was zwak en ze zakte steeds dieper in een coma. Hij wilde haar onmiddellijk in het ziekenhuis hebben, maar hij wist ook heel goed dat men zelfs in het ziekenhuis maar heel weinig aan een hersenvliesontsteking kon doen.

John verscheen even later ook in wat bijeengeraapte kleding en Tommy had zijn hockeykleren aangetrokken. Die hadden in zijn kast voor het grijpen gelegen.

‘Daar gaan we dan,’ zei John, terwijl hij Annie optilde en Liz

haar in twee dikke dekens rolde. Haar hoofdje gloeide bijna als een hete lamp. Haar huid zag er droog en schilferig uit en haar lippen leken een beetje blauw te worden. Ze holden naar de auto van de dokter en John ging met Annie op de achterbank zitten. Liz schoof naast hem en Tommy ging voorin naast de dokter zitten. Annie bewoog zich weer even, maar maakte de hele weg naar het ziekenhuis geen geluid, en de anderen zwegen ook. Liz keek op haar neer en streek het blonde haar zachtjes uit haar gezichtje. Ze kuste haar een paar maal op haar voorhoofd en elke keer als haar lippen het hete kinderhoofd beroerden, sloeg de schrik haar om het hart.

John droeg haar de afdeling voor acute opname binnen, waar de verpleegsters hen al stonden op te wachten. Walt had hen, voordat ze het huis verlieten, gewaarschuwd. Liz stond naast Annie en hield haar hand vast, terwijl ze de ruggenmergpunctie verrichtten. Ze hadden haar gevraagd buiten te wachten, maar ze had geweigerd haar dochtertje alleen te laten.

‘Ik blijf vlak bij haar,’ had ze fel gezegd. De verpleegsters hadden elkaar aangekeken en de dokter had geknikt.

Laat in de middag wisten ze zeker dat zijn vermoeden juist was geweest. Annie had meningitis. Haar koorts was nog meer gestegen. Haar temperatuur was nu bijna tweeënveertig graden, en al hun pogingen die te verlagen hadden geen enkel resultaat gehad. Ze lag in een bed op de kinderafdeling met de gordijnen eromheen dichtgetrokken. Haar ouders en broer zaten bij haar; ze kreunde af en toe een beetje, maar verroerde zich niet en werd niet wakker. Toen de dokter haar onderzocht, was haar nek volkomen verstijfd. Hij wist dat ze het, tenzij de koorts zakte of ze tot bewustzijn kwam, niet lang meer zou volhouden. Maar er was niets wat ze konden doen om haar bij te brengen of het gevecht tegen de ziekte van haar over te nemen. Haar lot was hun uit handen genomen. Ze was

hun vijfenhalf jaar geleden geschonken en had hun niets dan liefde en vreugde gebracht. Nu konden ze niets doen om te voorkomen dat het geschenk hun weer werd afgenomen, behalve bidden en hopen en haar smeken hen niet te verlaten. Maar ze scheen daar niets van te horen, terwijl haar moeder naast haar stond en haar gezichtje kustte en haar gloeiend hete handje streelde. John en Tommy hielden om beurten haar andere handje vast en liepen buiten in de gang te huilen. Geen van hen had zich ooit zo hulpeloos gevoeld. Maar Liz was degene die weigerde haar los te laten en het gevecht op te geven. Ze had het gevoel dat ze, als ze haar ook maar een moment alleen liet, de strijd zou verliezen. Ze wilde haar niet zomaar het donker laten binnenglijden; ze wilde haar aan zich vastklemmen en niet loslaten en uit alle macht voor haar vechten.

'We houden van je, liefje, we houden zo vreselijk veel van je... papa en Tommy en ik. Je moet wakker worden, je moet je ogen opendoen... toe dan schatje... toe dan... ik weet dat je het kunt. Je wordt heus gauw weer beter, dit is maar een piepklein virusje dat je ziek probeert te maken, maar dat vinden we niet goed, hè liefje? Kom dan Annie... wakker worden... alsje-blijft...' Zo praatte ze urenlang onvermoeibaar door, en weigerde zelfs haar tegen de avond te verlaten. Ze accepteerde uiteindelijk een stoel en ging zitten met Annies hand in de hare. Soms was ze even stil, dan begon ze weer te praten. John moest af en toe even weg omdat hij het niet meer kon aanzien. Tegen het avondeten moesten de verpleegsters Tommy wegleiden, omdat hij zo van streek was dat hij er niet langer tegen kon te zien hoe zijn moeder haar smeekte te blijven leven en hoe het kleine zusje, waar hij zoveel van hield, daar zo levenloos lag. Hij zag hoe zijn vader en moeder leden en kon het niet langer verdragen. Hij stond maar te snikken, en Liz had de kracht niet hem ook nog te troosten. Ze omarmde hem even, voordat de verpleegsters hem meenamen. Annie had haar meer nodig. Liz

kon haar niet voor Tommy alleen laten. Ze zou later wel met hem praten.

Ongeveer een uur nadat hij was weggegaan, liet Annie een zacht kreetje horen en toen leken haar wimpers te trillen. Het was even net of ze haar ogen zou openen, maar ze deed het niet. In plaats daarvan kreunde ze nogmaals, maar gaf deze keer een zacht kneepje in haar moeders hand. Toen deed ze, alsof ze gewoon de hele dag had geslapen, haar ogen open en keek ze haar moeder aan.

'Annie?' fluisterde Liz, stomverbaasd door wat ze zag. Ze wenkte John dichterbij te komen. Hij was terug in de zaal en stond bij de deur. 'Dag liefje, papa en ik zijn bij je en we houden heel veel van je.' Haar vader had haar bed bereikt en ze stonden nu elk aan een kant van haar kussen. Ze kon haar hoofd niet in hun richting draaien, maar het was te merken dat ze hen duidelijk zag. Ze zag er slaperig uit en sloot weer even haar ogen; toen deed ze ze weer langzaam open en glimlachte.

'Ik hou van jullie,' zei ze zo zacht dat ze haar nauwelijks konden verstaan. 'Tommy?'

'Hij is er ook.' De tranen stroomden Liz over de wangen toen ze antwoordde, en ze kustte Annie zacht op haar voorhoofd. John huilde ook, het kon hem niet meer schelen dat ze het zag. Ze hielden zo ontzettend veel van haar. Hij zou alles doen om haar hierdoorheen te slepen.

'Hou van Tommy...' zei ze weer zachtjes, 'hou van jullie...' en toen glimlachte ze stralend en zag ze er schattiger en volmakter uit dan ooit. Ze lag erbij als een plaatje, zo blond met die grote blauwe ogen en de ronde wangetjes die ze allemaal zo graag kusten. Ze glimlachte naar hen alsof ze een geheimpje had waar zij niets vanaf wisten. Toen kwam Tommy binnen en zag haar ook. Ze keek in de richting van het voeteneinde en lachte hem toe. Hij dacht dat dat betekende dat ze weer beter was, en begon te huilen van opluchting dat ze haar niet zouden

verliezen. En toen, met een blik die hen alle drie omvatte, zei ze eenvoudig: 'Dank je...' op een zachte fluistertoon. Daarna sloot ze glimlachend haar ogen en viel ze weer uitgeput in slaap. Tommy liep blij de zaal uit, maar Liz wist wel beter. Ze voelde dat er iets mis was, dat het niet betekende wat het leek. Met haar ogen op Annie gericht, voelde ze dat ze wegzweefde. Hun geschenk ging hen verlaten. Het werd hun weer afgenomen. Ze hadden haar maar zo kort gehad, maar een vluchtig ogenblik. Liz zat met Annies hand in de hare naar haar te kijken, terwijl John binnenkwam en weer wegging. Tommy was inmiddels op een stoel op de gang in slaap gevallen. Tegen middernacht verliet Annie hen voorgoed. Ze deed haar ogen niet meer open. Ze werd niet meer wakker. Ze had gezegd wat ze wilde zeggen, ze had hun alle drie verteld hoeveel ze van hen hield. Ze had hen zelfs bedankt... dank je... voor vijf heerlijke jaren. Vijf korte jaren... dank je... voor dit gouden leventje dat maar zo kort aan hen was geschonken. Liz en John waren bij haar toen ze stierf; ze hielden ieder een hand vast, niet om haar tegen te houden maar om haar te bedanken voor alles wat ze hun had gegeven. Ze wisten inmiddels dat ze haar niet meer konden beletten hen te verlaten, ze wilden alleen maar bij haar vertrek aanwezig zijn.

'Ik hou van je,' fluisterde Liz voor de laatste keer, terwijl Annie haar laatste zuchtje adem uitblies. 'Ik hou van je...' Het was slechts een echo. Ze was op engelenvleugels van hen weggevlogen. Het geschenk was hun afgenomen. Annie Whittaker was een zieltje geworden. Haar broer lag nog steeds op de gang te slapen; hij had alleen nog herinneringen aan haar... gedachten aan haar... en aan hoeveel hij net als de anderen van haar had gehouden. Nog maar een paar dagen geleden hadden ze net gedaan of ze engelen waren in de sneeuw, nu was ze een echt engeltje geworden.